

עקידת יצחק (ו) – אשר יאמר היום "בהר ה' יראה"

The Akedah: "As It Is Said Today..."

(1) בראשית כב:א-יט

(א) ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני: (ב) ויאמר קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך לך אל-ארץ המזדה והעלהו שם לעלה על אחד ההרים אשר אמר אליך: (ג) וישכם אברהם בבקר ויחבש את-חמורו ויקח את-שני נעריו אתו ואת יצחק בנו ויבקע עצי עלה ויקם וילך אל-המקום אשר אמר-לו האלהים: (ד) ביום השלישי וישא אברהם את-עיניו וירא את-המקום מרחק: (ה) ויאמר אברהם אל-נעריו שבו לכם פה עם-חמור ואני והנער נלכה עד-כה ונשתחוה ונשובה אליכם: (ו) ויקח אברהם את-עצי העלה וישם על-יצחק בנו ויקח בידו את-האש ואת-המאכלת וילכו שניהם יחדו: (ז) ויאמר יצחק אל-אברהם אביו ויאמר אביו ויאמר הנני בני ויאמר הנח האש והעצים ואיה השעה לעלה: (ח) ויאמר אברהם אלהים יראה-לו השעה לעלה בני וילכו שניהם יחדו: (ט) ויבאו אל-המקום אשר אמר-לו האלהים ויבן שם אברהם את-המזבח ויערך את-העצים ויעקוד את-יצחק בנו וישם אתו על-המזבח ממעל לעצים: (י) וישלח אברהם את-ידו ויקח את-המאכלת לשחט את-בנו: (יא) ויקרא אליו מלאך ה' מן-השמים ויאמר אברהם ויאמר הנני: (יב) ויאמר אל-תשלח ידך אל-הנער ואל-תעש לו מאומה כיו עתה ידעתי כי-ירא אלהים אתה ולא חשכת את-בנך את-יחידך ממני: (יג) וישא אברהם את-עיניו וירא והנה איל אחר נאחו בסבך בקרניו וילך אברהם ויקח את-האיל ויעלהו לעלה תחת בנו: (יד) ויקרא אברהם שם-המקום הו' יראה אשר יאמר היום בהר ה' יראה: (טו) ויקרא מלאך ה' אל-אברהם שנית מן-השמים: (טז) ויאמר בי נשבעתי נאסה' פי יען אשר עשית את-הדבר הזה ולא חשכת את-בנך את-יחידך: (יז) כי-ברך אברכך והרבה ארבה את-זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על-שפת הים וירש זרעך את שער איביו: (יח) והתברכו בזרעך כל גוי הארץ עקב אשר שמעת בקלי: (יט) וישב אברהם אל-נעריו ויקמו וילכו יחדו אל-באר שבע וישב אברהם בבאר שבע:

(2) תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף יד עמוד ב

ומי כתבן? משה כתב ספרו ופרשת בלעם ואיוב; יהושע כתב ספרו ושמונה פסוקים שבתורה; אמר מר: יהושע כתב ספרו ושמונה פסוקים שבתורה.

תניא כמאן דאמר: שמונה פסוקים שבתורה יהושע כתבן, דתני: וימת שם משה עבד ה' - אפשר משה חי וכתב וימת שם משה? אלא, עד כאן כתב משה, מכאן ואילך כתב יהושע, דברי ר"י, ואמרי לה ר' נחמיה; אמר לו ר"ש: אפשר ס"ת חסר אות אחת? וכתוב: לקוח את ספר התורה הזה! אלא, עד כאן הקב"ה אומר ומשה אומר וכותב, מכאן ואילך הקב"ה אומר ומשה כותב בדמע...

(3) רש"י בראשית כב, יד

ה' יראה - פשוטו כתרגומו, ה' יבחר ויראה לו את המקום הזה להשרות בו שכינתו ולהקריב כאן קרבנות:

אשר יאמר היום - שיאמרו לימי הדורות עליו בהר זה יראה הקדוש ברוך הוא לעמו:

היום - הימים העתידין, כמו עד היום הזה שבכל המקרא, שכל הדורות הבאים הקוראים את המקרא הזה אומרים עד היום הזה על היום שעומדים בו

(4) רשב"ם בראשית כב, יד

אשר יאמר היום - ולמחר: בהר י"י יראה - בהר י"י נראה הקדוש ברוך הוא לאברהם:

(5) רד"ק בראשית כב, יד

ה' יראה - על שם שאמר אלהים יראה לו השם:

אשר יאמר היום - זה היום יסופר בהר כשיראה ה' בו שיבנה בו מזבח ובית המקדש יאמר אז ויסופר היום הזה שהעלותי בני יצחק לעולה, כי זה נאמר לו בנבואה למה בחר ההר ההוא כי עתידים בניו להקריב שם קרבנות:

(6) אבן עזרא בראשית כב, יד

וטעם בהר ד' יראה באלה הדברים:

(7) דברים א, א

אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה מול סוף ב"ן פארן ובין תפל ולבן וחצרת ודי זהב:

(8) אבן עזרא דברים פרק א פסוק ב

בעבר הירדן, במדבר, בערבה. ואם תבין סוד השנים עשר, גם ויכתוב משה, והכנעני אז בארץ, בהר ד' יראה, והנה ערשו ערש ברזל, תכיר האמת.

(9) אבן עזרא דברים פרק לד

ויעל משה - לפי דעתי, כי מזה הפסוק כתב יהושע, כי אחר שעלה משה לא כתב, ובדרך נבואה כתבו. והעד: ויראהו ה' גם ויאמר ה' אליו, גם ויקבור:

(10) דברים לד, א-יב

(א) ויעל משה מערבת מואב אל-הר נבו ראש הפסגה אשר על-פני ירחו ויראהו ה' את-כל הארץ את-הגלעד עד-דן: (ב) ואת כל-נפתלי ואת-ארץ אפרים ומנשה ואת כל-ארץ יהודה עד הים האחרון: (ג) ואת-הנגב ואת-הכפר בקעת ירחו עיר התמרים עד-צער: (ד) ויאמר ה' אליו ואת הארץ אשר נשבעתי לאברהם ליצחק וליעקב לאמר לזרעך אתננה הראיתך בעיניך ושמה לא תעבר: (ה) וימת שם משה עבד-ה' בארץ מואב על-פי ה': (ו) ויקבר אתו בג' בארץ מואב מול בית פעור ולא ידע איש את-קברתו עד היום הזה: (ז) ומשה בן-מאה ועשרים שנה במתו לא-כהתה עינו ולא-נס לחה: (ח) ויבכו בני ישראל את-משה בערבת מואב שלשים יום ויתמו ימי בכי אבל משה: (ט) ויהושע בן-נון מלא רוח חכמה כיוסמך משה את-ידיו עליו וישמעו אליו בני-ישראל ויעשו כאשר צוה ה' את-משה: (י) ולא-קם נביא עוד בישראל כמשה אשר ידעו ה' פנים אל-פנים: (יא) לכל-האמת והמופתים אשר שלחו ה' לעשות בארץ מצרים לפרעה ולכל-עבדיו ולכל-ארצו: (יב) ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל-ישראל: